

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ЗАКАРПАТСЬКИЙ ІНСТИТУТ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

СХВАЛЕНО

Вченою радою
КЗ «ЗІППО» ЗОР
«12» січня 2026 р.,
протокол № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

В.о. директора Комунального
закладу «Закарпатський інститут
післядипломної педагогічної
освіти» Закарпатської обласної
ради

Сивохоп Я.М.
(прізвище та ініціали)

**ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації педагогічних працівників
закладів загальної середньої освіти
«SCAFFOLD: ЯК ІНТЕГРУВАТИ КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ
В ОСВІТНЮ ПРАКТИКУ»**

Розробники: Комунальний заклад «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради. (**Тетяна Грабовська**, кандидат фізико-математичних наук, доцент, заступник директора з навчально-методичної роботи та моніторингу якості освіти, Комунальний заклад «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради; **Вікторія Січка**, кандидат психологічних наук, завідувач кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради.).

Напрями підвищення кваліфікації: використання інструменту підтримки педагогів в організації навчальної діяльності «Scaffold».

Розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти на тему «SCAFFOLD: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику» МОН від 18.11.2025 № 1514).

Термін дії програми: з 19.01.2026 до 30.12.2030 року.

Рецензенти:

Борис КАЧУР, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки, психології та освітнього менеджменту Комунального закладу «Закарпатський інститут післядипломної педагогічної освіти» Закарпатської обласної ради.

Галина РОЗЛУЦЬКА, доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. У сучасних умовах розвитку освіти зміщується акцент із засвоєння обсягу знань на формування в учнів ключових компетентностей, необхідних для успішної самореалізації, громадянської активності та здатності відповідати на виклики швидкозмінного світу. Реалізація Концепції «Нова українська школа» передбачає переосмислення підходів до планування, організації та оцінювання освітнього процесу з орієнтацією на компетентнісний і діяльнісний підходи.

В умовах воєнного стану, кризових соціальних і освітніх викликів особливої актуальності набуває потреба у гнучкому, адаптивному та осмисленому проектуванні освітньої практики, яке враховує потреби учнів, можливості педагогів і контекст освітнього середовища. Це зумовлює необхідність упровадження інструментів, що допомагають педагогічним працівникам інтегрувати ключові компетентності в навчання системно та усвідомлено.

Освітня програма «Scaffold: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику» спрямована на підтримку педагогів у проектуванні компетентнісно орієнтованого освітнього процесу – від визначення результатів навчання до добору змісту, методів і способів оцінювання. Використання інструменту Scaffold дає змогу структурувати освітній процес, забезпечити узгодженість між цілями навчання, навчальною діяльністю та оцінюванням, а також інтегрувати європейські рамки ключових компетентностей (EntreComp, DigComp, LifeComp, GreenComp) у повсякденну педагогічну практику.

Програма відповідає актуальним потребам педагогічних працівників у розвитку професійних компетентностей, удосконаленні методики викладання, проектуванні інтегрованих курсів, модулів і навчальних занять, а також адаптації освітніх програм до потреб учнів. Її реалізація сприяє розвитку інноваційного мислення педагогів, формуванню культури професійної рефлексії та підвищенню якості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.

Обсяг: 30 год.(1 кредит ECTS).

Особливості реалізації програми. Використання карток Scaffold є невід'ємною складовою методичної підтримки реалізації Програми. Інструмент Scaffold забезпечує структурований підхід до проектування компетентнісно

орієнтованого освітнього процесу та сприяє узгодженню результатів навчання, змісту, навчальної діяльності та оцінювання.

До викладання за Програмою залучаються тренери, які пройшли попередню підготовку з питань використання інструменту Scaffold та володіють практичним досвідом його застосування в освітній діяльності.

У процесі навчання слухачі поступово ознайомлюються з матеріалами модулів, виконують практичні завдання та складають короткі тести, що дає змогу перевірити розуміння змісту Програми та здатність застосовувати набутий матеріал у практичній діяльності. Навчання передбачає активні та інтерактивні форми роботи, зокрема тренінги, дискусії, практичні вправи, групову та індивідуальну роботу.

Завершальним елементом навчання є індивідуальний навчальний проєкт, підготовка якого здійснюється із супроводом тренера або викладача та, за можливості, з обміном відгуками в групі. Також передбачене взаємооцінювання проєктів, що сприяє розвитку вміння надавати конструктивний зворотний зв'язок і вчитися одне в одного.

У разі реалізації Програми через онлайн-платформу всі види навчальної діяльності виконуються та фіксуються безпосередньо на платформі. Свідчення виконання завдань можуть бути враховані суб'єктом підвищення кваліфікації під час видачі відповідного документа.

Для успішної реалізації Програми передбачається участь слухачів у більшості очних або онлайн-зустрічей (орієнтовно не менше 75 %), виконання тестових завдань із результатом не нижче 70 %, підготовка та подання плану індивідуального навчального проєкту, а також надання відгуку принаймні на одну роботу колег. Такий підхід спрямований на поєднання самостійного опрацювання матеріалу з підтримкою професійної спільноти та можливістю практичного застосування отриманих знань.

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації – розвиток умінь педагогічних працівників інтегрувати ключові компетентності в освітню практику шляхом використання інструменту Scaffold для планування, організації та оцінювання компетентнісно орієнтованого освітнього процесу.

Програма спрямована на реалізацію таких завдань:

- ознайомити педагогічних працівників із ключовими компетентностями та європейськими рамками компетентностей (EntreComp, DigComp, LifeComp, GreenComp);
- проаналізувати потенціал освітніх галузей щодо формування ключових компетентностей здобувачів освіти;
- ознайомити з інструментом Scaffold для планування освітніх компонентів;

- розвинути вміння розробляти компетентнісно орієнтовані навчальні завдання;
- сформувати навички проєктування навчальної діяльності та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти з використанням інструменту Scaffold;
- сприяти розробленню прикладів навчальної діяльності з інтеграцією ключових компетентностей у межах освітніх галузей.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться (відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом МОН України від 29.08.2024 № 1225):

- предметно-методична компетентність (А2) – здатність проєктувати та реалізовувати компетентнісно орієнтований освітній процес;
- проєктувальна компетентність (Г1) – здатність планувати освітні компоненти, навчальні завдання та діяльність здобувачів освіти відповідно до очікуваних результатів навчання;
- інформаційно-цифрова компетентність (А3) – здатність використовувати цифрові ресурси та інструменти для планування, організації та оцінювання освітнього процесу;
- оцінювально-аналітична компетентність (Г3) – здатність здійснювати оцінювання навчальної діяльності та результатів навчання здобувачів освіти відповідно до компетентнісного підходу.

Очікувані результати підвищення кваліфікації.

- За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (удосконалять) уміння та навички щодо:
 - опанування основних європейських рамок компетентностей (EntreComp, DigComp, LifeComp, GreenComp);
 - розуміння сутності понять «ключові компетентності», «компетентнісний підхід»;
 - усвідомлення ролі ключових компетентностей у сучасній освіті;
 - співвіднесення переліку європейських та українських ключових компетентностей;
 - аналізу взаємозв'язку між результатами навчання та ключовими компетентностями;
 - дослідження рамок компетентностей з метою розвитку ключових компетентностей учнів на основі інтегрованого підходу;
 - використання прикладів дескрипторів ключових компетентностей в освітніх галузях та їх співвіднесення з конкретними видами навчальної діяльності;
 - застосування інструменту Scaffold для проєктування навчальної діяльності;

- розроблення компетентнісно орієнтованих навчальних завдань за допомогою інструменту Scaffold;
- оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти відповідно до визначених критеріїв та надання конструктивного зворотного зв'язку.

Система та критерії оцінювання результатів навчання.

Оцінювання результатів навчання слухачів у межах Програми здійснюється на засадах компетентнісного підходу та спрямоване на визначення рівня сформованості професійних умінь щодо інтеграції ключових компетентностей в освітню практику з використанням інструменту Scaffold.

Система оцінювання результатів навчання є комплексною та передбачає:

- **поточне оцінювання**, що здійснюється під час виконання практичних завдань, участі у тренінгах, групових обговореннях, моделюванні фрагментів уроків із використанням карток Scaffold;
- **формувальне оцінювання**, спрямоване на надання зворотного зв'язку, уточнення розуміння компетентнісного підходу, удосконалення навичок проєктування уроку;
- **підсумкове оцінювання**, яке здійснюється у формі захисту підсумкового проєкту – розроблення уроку (або фрагмента уроку) з використанням карток Scaffold.

Підсумковий проєкт передбачає розроблення уроку (або фрагмента уроку) з чітко визначеними результатами навчання, інтеграцією ключових компетентностей, відповідними видами навчальної діяльності та критеріями оцінювання, спроектованими за допомогою карток Scaffold.

Проєкт подається у формі документу Word та/або презентується під час підсумкового заняття.

Критерії оцінювання підсумкового проєкту

Оцінювання підсумкового проєкту здійснюється за такими критеріями:

1. **Визначення результатів навчання:** чіткість і коректність формулювання результатів навчання; відповідність результатів навчання вимогам Державного стандарту та компетентнісному підходу.
2. **Інтеграція ключових компетентностей:** доцільність добору ключових компетентностей; обґрунтованість їх інтеграції в зміст уроку.
3. **Використання інструменту Scaffold:** коректність застосування карток Scaffold на етапах проєктування уроку; логічна узгодженість між результатами навчання, діяльністю учнів і оцінюванням.
4. **Проєктування навчальної діяльності:** відповідність видів діяльності заявленим результатам навчання; орієнтація на активну, діяльну та інтерактивну участь учнів.

5. **Оцінювання та зворотний зв'язок:** наявність чітких критеріїв оцінювання навчальної діяльності учнів; передбачення форм надання зворотного зв'язку.
6. **Практична доцільність і реалізованість уроку:** можливість застосування розробленого уроку в реальному освітньому процесі; відповідність віковим та освітнім особливостям учнів.
7. **Структурованість і логічність подання матеріалу:** чітка структура уроку; послідовність і зрозумілість викладу.

Рівні оцінювання результатів навчання

- **високий рівень** – слухач демонструє системне розуміння компетентнісного підходу, впевнено застосовує картки Scaffold, проектує цілісний, логічно вибудований урок із чіткою інтеграцією ключових компетентностей;
- **достатній рівень** – слухач коректно застосовує інструмент Scaffold, розробляє урок із частковими недоліками, які не впливають на загальну логіку проекту;
- **початковий рівень** – слухач має базові уявлення про використання карток Scaffold, потребує доопрацювання проекту та додаткового методичного супроводу.

Результати оцінювання підсумкового проекту враховуються під час визначення результатів підвищення кваліфікації та є підставою для видачі документа про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

За результатами успішного виконання Програми педагогічні працівники отримують сертифікат про підвищення кваліфікації з описом досягнутих результатів навчання.

Вартість: 750 грн.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостій на робота	Підсумковий тест	Усього
Організаційне заняття		1	1		2
МОДУЛЬ 1. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ					
Тема 1.1. Поняття ключових компетентностей. Сутність компетентнісного підходу.	1	1	1	1	4
Тема 1.2. Європейські та українські ключові компетентності.	1	1	1	1	4
Разом за модулем	2	2	2	2	8
МОДУЛЬ 2. РАМКИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ					
Тема 2.1. Європейські рамки компетентностей.	2		1	1	4
Тема 2.2. Взаємозв'язок компетентностей та їх інтеграція в освітній процес.	1	1	1	1	4
Разом за модулем	3	1	2	2	8
МОДУЛЬ 3. КАРТКИ SCAFFOLD					
Тема 3.1. Етапи планування освітнього процесу за допомогою карток Scaffold.	1	1	1	1	4
Тема 3.2. Проектування навчальної діяльності з використанням карток Scaffold.		2	2	1	5
Разом за модулем	1	3	3	2	9
ПІДСУМКИ ТА РЕФЛЕКСІЯ Оцінювання власного поступу та планування подальшого використання інструменту Scaffold в освітній практиці.	1	1	1		3
Усього	7	8	9	6	30

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Зміст Програми розроблено з урахуванням аксіологічного, андрагогічного та компетентнісного підходів, що забезпечує її практичну спрямованість, орієнтацію на професійні потреби педагогічних працівників та актуальні завдання розвитку сучасної освіти.

Програма структурована за модульним принципом і містить три взаємопов'язані модулі, що охоплюють дев'ять тематичних блоків, спрямованих на формування цілісного розуміння компетентнісного підходу, опанування європейських рамок компетентностей та практичне застосування інструменту Scaffold для проєктування освітнього процесу.

Загальний обсяг Програми становить 30 годин, з яких: 7 годин – лекційні заняття; 8 годин – практичні заняття; 9 годин – самостійна робота; 6 годин – контрольні заходи.

Самостійна робота слухачів передбачає опрацювання навчального матеріалу лекційних занять, підготовку до практичних занять, а також самостійне вивчення додаткових матеріалів до окремих модулів і тем у позааудиторний час.

Розподіл годин за видами діяльності має орієнтовний характер. Послідовність і кількість годин, відведених на вивчення окремих тем, можуть змінюватися суб'єктами підвищення кваліфікації в межах загального обсягу часу, передбаченого Програмою, з урахуванням потреб слухачів та особливостей організації навчання.

Організаційне заняття

Огляд курсу, правил та вимог участі в навчанні. Ознайомлення зі структурою та змістом програми, розкладом навчальних занять, формами та методами роботи. Представлення учасників, узгодження правил роботи групи, визначення очікувань слухачів.

МОДУЛЬ 1. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Тема 1.1. Поняття ключових компетентностей. Сутність компетентнісного підходу

Зміст і структура ключових компетентностей у європейському та українському освітньому контекстах. Сутність компетентнісного підходу в сучасній освіті. Ключові компетентності в нормативних документах. Інтегровані результати навчання.

Тема 1.2. Європейські та українські ключові компетентності

Порівняльний аналіз переліків європейських та українських ключових компетентностей. Взаємозв'язок компетентностей із результатами навчання.

Приклади реалізації ключових компетентностей у навчальних кейсах однієї або кількох предметних галузей.

МОДУЛЬ 2. РАМКИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Тема 2.1. Європейські рамки компетентностей

Ознайомлення з основними європейськими рамками компетентностей: EntreComp (підприємницька компетентність), DigComp (цифрова компетентність), LifeComp (особистісна, соціальна та навчальна компетентність), GreenComp (компетентності сталого розвитку). Аналіз структури, цілей і компонентів кожної рамки.

Тема 2.2. Взаємозв'язок компетентностей та їх інтеграція в освітній процес

Самооцінювання учасниками власних компетентностей за однією або кількома рамками. Визначення взаємозв'язків між окремими компетентностями в межах однієї або кількох рамок. Практичне осмислення потенціалу інтеграції компетентностей в освітній процес однієї чи кількох предметних галузей.

МОДУЛЬ 3. КАРТКИ SCAFFOLD

Тема 3.1. Етапи планування освітнього процесу за допомогою карток Scaffold

Дослідження інструменту Scaffold як засобу проектування компетентнісно орієнтованого освітнього процесу. Ознайомлення зі структурою колоди карток Scaffold, їх групами, бібліотеками та логікою використання.

Тема 3.2. Проектування навчальної діяльності з використанням карток Scaffold

Практичне використання карток Scaffold для проектування навчальної діяльності однієї чи кількох предметних галузей. Визначення цілей навчання, добір методів і засобів навчання, форм та критеріїв оцінювання результатів навчальної діяльності.

ПІДСУМКИ ТА РЕФЛЕКСІЯ

Оцінювання власного поступу та планування подальшого використання інструменту Scaffold в освітній практиці. Аналіз результатів навчання та особистого професійного зростання учасників. Рефлексія щодо інтеграції ключових компетентностей в освітню практику та використання інструменту Scaffold. Обговорення викликів і можливостей, виявлених під час навчання. Формування індивідуальних висновків і планів подальшого застосування набутих знань та умінь, а також оцінювання власного прогресу.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Аналіз власного педагогічного досвіду крізь призму компетентнісного підходу та визначення актуальних професійних запитів.
2. Робота з переліком ключових компетентностей: співвіднесення результатів навчання з ключовими компетентностями в межах однієї або кількох освітніх галузей.
3. Аналіз навчальних кейсів щодо реалізації ключових компетентностей у практиці викладання окремих навчальних предметів.
4. Ознайомлення з європейськими рамками компетентностей (Entre Comp, Dig Comp, Life Comp, Green Comp): аналіз структури та можливостей застосування в освітньому процесі.
5. Визначення міжкомпетентнісних зв'язків та можливостей інтеграції ключових компетентностей у навчальний процес.
6. Ознайомлення зі структурою, групами та логікою використання карток Scaffold як інструменту проєктування компетентнісно орієнтованого освітнього процесу.
7. Практичне моделювання етапів планування навчального заняття з використанням карток Scaffold.
8. Проєктування фрагмента навчальної діяльності (уроку / навчального модуля) з використанням карток Scaffold із визначенням цілей, результатів навчання та ключових компетентностей.
9. Розроблення компетентнісно орієнтованих навчальних завдань із використанням карток Scaffold.
10. Визначення форм, методів і критеріїв оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти в межах спроектованого заняття.
11. Презентація та обговорення розроблених навчальних проєктів, надання взаємного конструктивного зворотного зв'язку.
12. Рефлексія результатів практичної роботи, аналіз труднощів і можливостей використання інструменту Scaffold в освітній практиці.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Компетентнісний підхід в освіті: сучасні трактування, принципи та особливості впровадження в освітній процес.
2. Ключові компетентності в нормативно-правових документах України та Європейського Союзу: порівняльний аналіз.
3. Структура та зміст ключових компетентностей у Державних стандартах загальної середньої освіти.
4. Взаємозв'язок результатів навчання, ключових компетентностей та наскрізних умінь.

5. Європейські рамки компетентностей EntreComp, DigComp, LifeComp та GreenComp: призначення, структура, основні компоненти.
6. Можливості інтеграції європейських рамок компетентностей в освітній процес закладів загальної середньої освіти.
7. Інтеграція ключових компетентностей у навчальні предмети та міжпредметні зв'язки як засіб формування цілісної картини світу в учнів.
8. Інструмент Scaffold як засіб проектування компетентнісно орієнтованого освітнього процесу: структура та логіка використання.
9. Етапи планування навчального заняття з використанням карток Scaffold.
10. Проектування навчальної діяльності з урахуванням ключових компетентностей і результатів навчання.
11. Критерії та підходи до оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів освіти в умовах компетентнісного підходу.
12. Формувальне оцінювання та зворотний зв'язок як інструменти підтримки навчального поступу учнів.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові документи:

1. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text>
2. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти: постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
3. Про підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які здійснюватимуть освітній процес у другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання) відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 28.08.2024 № 1223. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-pratsivnykiv-iaki-zdiisniuvatymut-osvitnii-protses-u-druhomu-tsyklibazovoi-serednoi-osvity-bazove-predmetne-navchannia-vidpovidno-do-derzhavnoho>

Основна література

4. DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens – with new examples of knowledge, skills and attitudes. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415>
5. EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101581>

6. GreenComp: The European Sustainability Competence Framework. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en
 7. LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC120911>
 8. Scaffold: a card game to revolutionise teaching. URL: <https://www.etf.europa.eu/en/what-we-do/scaffold-card-game-revolutionise-teaching>
- Додаткова література**
9. Відео та конспект з курсу Освіторія / Роман Шиян. URL: <https://youtu.be/LBYCvKspnIw?feature=shared> <https://dv-clevio-storage.fra1.digitaloceanspaces.com/files/11FmVInd.pdf>
 10. Локшина О. Європейська довідкова рамка ключових компетентностей для навчання впродовж життя: оновлене бачення 2018 року. Український педагогічний журнал. 2019. № 3. С. 21–30. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/718031/3.pdf>
 11. Бачинська М., Бех О., Єнса О., Израель Х., Вайкерт Гарсія Л. Scaffold: колода карт для розробки навчальних досвідів, орієнтованих на компетентності. Публікаційне бюро Європейського Союзу, Люксембург, 2024. DOI: 10.2760/057661 URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136622>